

Maatilojen paloturvallisuus, varautumispäivä 21.3.2022

Noin joka kolmas maatilayrittäjä on sammuttanut tulipaltoa

- Noin 40 % viljelijöistä on vähintään jonkin verran huolissaan tilan paloturvallisuudesta.
- Reilu puolet (54 %) on täysin tai jokseenkin samaa mieltä, että apu saadaan nopeasti. 30 % viljelijöistä on kuitenkin jokseenkin tai täysin eri mieltä asiasta.
- Paloturvallisuuden lisäämisen keinoina nähdään alkusammutusvälineiden lisääminen sekä sähkölaitteiden uusiminen. Osaamisen parantaminen palojen ennaltaehkäisyssä nähdään myös tärkeänä.
- Yli puolella tiloista ei ole tuotanto- tai varastotiloissa palovaroitinjärjestelmää (laki ei vaadi eikä tavalliset palovaroittimet toimi esim. navetassa)

Lähde: LähiTapiolan paloturvallisuuskysymykset Kantar TNS Agrin DataLaarissa helmi-maaliskuu 2021

Kolme yleisintä syytä maatilapaloille

1. Sähkölaitteet

Maatalous sähköistynyt, tilakoot kasvaneet ja automatisoituneet. Haastavat olosuhteet, kuten kosteus, pöly sekä syövyttävät kaasut aiheuttavat sähkölaitteille häiriöitä. Vanhat ja huonokuntoiset sähkölaitteet, esim. huonot liitokset, rikkiäiset johdot ja koneet, rikkiäiset pistorasiat ja katkaisijat, vääränlaiset asennukset. Pöly voi kulkeutua sähkölaitteiden sisälle ja aiheuttaa oikosulun tai jyräjä nakertaa johtoja. Hyvin monia erilaisia syitä!

2. Työkoneet

Esimerkiksi sähköjohtojen mekaaninen vikaantuminen, esim. kuluminen, hankautuminen, mikä aiheuttaa oikosulkuja ja kipinöitä ja voi sytyttää esim. koneesta vuotaneen palavan nesteeseen.

3. Lämpökeskus/viljakuivaamo/hakelämpökeskus

Monia syitä, esimerkiksi toimintahäiriö tai mekaaninen vika keskuksessa. Automaattiset sammutusjärjestelmät saattavat puuttua tai ne eivät toimi. Tuotantorakennuksen yhteydessä sijaitseva lämpökeskus on iso riski.

Työkoneet aiheuttavat vuosittain useita maatalojen suurpaloja

- Työkonepaloista ei ole olemassa tarkkoja tilastoja ryhmätasolla, mutta vuosittain palaa osittain tai kokonaan useita kymmeniä moottorityökoneita.
- Maatilatoimintojen koneellistumisten myötä tilakeskuksen tuotantotiloissa voi olla päivittäisessä työkäytössä jopa 3-5 moottorityökoneita.
- LähiTapiola-ryhmän asiakkaille sattuu vuosittain useita suurpaloja. Vuonna 2019 maataloilla sattui 38 suurpaloa, joiden korvaussummat olivat yli 100 000 euroa / vahinko.
- Vaara levitä suurpaloksi kasvaa, kun kone syttyy palamaan omia aikojaan suuressa tuotantorakennuksessa. Siksi tuotantotiloissa käytettävien moottorityökoneiden moottoritilojen puhtaanapito ja sähkölaitteiden kunto tulee varmistaa viikoittain.
- Työkonepalot syttyvät pääsääntöisesti kuumien moottorin osien päälle kertyneistä rehu- ja pölykerroksista sekä oikosulkuun menneistä virtalaitteista.

Työkoneiden aiheuttamien palojen ennaltaehkäisy

- Maatiloilla yleisesti käytössä oleviin pienkuormaajiin liittyy merkittävä paloriski. Vuosina 2015-2018 ryhmätasolla korvattiin noin 30 pienkuormaajan aiheuttamaa palovahinkoa. Vuonna 2018 niistä maksettiin korvauksia noin 2 miljoonan euron edestä.
- Pienkuormaajien sähköjohtojen puhkihankautumiseen liittyy merkittävä paloriski. Käytössä johdot pääsevät hankautumaan joko runkoon tai toisiaan vasten aiheuttaen oikosulun ja sitä kautta tulipalon. Myös pienkuormaajien valmistajat ovat heränneet tähän ja ainakin Avant on kutsunut riskiryhmään kuuluvia pienkuormaajia sähköturvallisuustarkastuksiin.
- Huolehdi pienkuormaajasi säännöllisestä huoltamisesta. Kiinnitä huollon yhteydessä erityistä huomiota sähköjohtojen kuntoon. Mikäli havaitset johdoissa vaurioita, korjaa ne välittömästi.
- Huolehdi koneen moottorin säännöllisestä puhdistuksesta, sillä koneeseen kertyvä pöly ja roskat lisäävät merkittävästi palon syttymisriskiä.
- **Työkoneiden virran katkaisu päävirtakytkintä käyttäen silloin, kun kone ei ole käytössä.**
- Työkoneiden säilytys tuotantotiloista erillisessä tilassa.
- Koneet tulee tankata ulkotiloissa jäähtyneenä.
- Akkua ladattaessa sen tulee olla yli metrin päässä laturista ja hyvin tuuletetussa paikassa.
- Alkusammuttimia ajoneuvoihin ja työskentelyalueiden läheisyyteen.

Lämpökeskukset

- Kiinteää polttoainetta käyttävien lämpökeskusten turvallisuudessa on tapahtunut parannusta, pyritään nykyisin rakentamaan erilliseen rakennukseen.
- Turvavarustus uusissa laitteistoissa ollut pakollinen jo pitkään
 - Kaksi toisistaan riippumatonta sammutusjärjestelmää
 - Joista ainakin toinen kytketty paineveteen
 - Lisäksi sulkusyötin ja vesisäiliö sulamistulpalla yleisiä ratkaisuja.
- Edelleen kuitenkin lämpökeskukset palavat
- Jos hakelämpökeskus tuotantorakennuksen yhteydessä, silloin se on suurempi riski kokonaisuudessaan.
- Ovatko sammutusjärjestelmät kunnossa?
- Onko tarkistettu ja testattu, että toimii?
- Öljyn polttaminen hakkeen joukossa on ehdottomasti kielletty
- Öljyn kierron häiriintyminen hydraulipumpussa voi aiheuttaa palovaaran.

Viljankuivaamoiden paloturvallisuus

- Viljankuivaamoita palaa vuosittain kymmeniä
- Useimmissa tapauksissa palon syttymissyy löytyy kuivurin pannuhuoneesta.
- Yleisin syttymissyy: roskat lämminilmakanavassa
 - viljaa, pölyä, lehtiä, ruostetta
 - kuivurin uuni kuumentaa roskat ja puhaltaa viljan joukkoon
- Suurin osa kuivuripaloista olisi estettävissä kuivuriuunin oikeanlaisella huollolla, tarkastamisella ja asianmukaisella puhdistuksella.
- Pelastuslain muutoksen (2019) myötä on tulkittu, että **kuivuriuunien nuohous tulee suorittaa vuosittain pätevyyden omaavan nuohoojan toimesta.**
- Paikallisesti ollut ongelmia saada nuohoojaa tilalle
 - Osaaminen
 - Matka
 - Kuivurin omistajan suhtautuminen.

Maatilan paloturvallisuus – näin sen pitäisi olla

- Maatilapaloissa tärkeintä on **ennaltaehkäisy**
- Valtaosalla tiloista **ei ole palosta hälyttävää järjestelmää**, sillä tavalliset palovaroittimet eivät toimi haastavissa olosuhteissa ja palovaroitinjärjestelmä vaaditaan vain vuoden 2014 jälkeen uusilta/remontoiduilta tuotanto/varastotiloilta (koskee lähinnä karjatiloja)
- Järjestelmien ongelmat: epävakainen, paljon vääriä ja turhia hälytyksiä, tilallisen on tilattava ulkopuolinen huolto (maksaa), näiden syiden vuoksi saatetaan kytkeä pois päältä
- Tärkeää vähentää palokuormaa tiloissa, eli esimerkiksi tuotantotiloissa ei saa säilyttää mitään ylimääräistä syttyvää, esimerkiksi roskat, muut tarpeettomat tavarat vietävä pois (siisteys!)
- Sähkölaitteiden kunnosta huolehdittava, edelleen paljon vanhoja, jopa vaarallisia sähköasennuksia
- Tilan palo-osastointi, eli riittävät palokatkot
- Alkusammutusvälineitä riittävästi saataville, sekä osattava käyttää alkusammutuskalustoa. (laki velvoittaa jokaiseen palo-osastointiin jauhesammuttimen)

LähiTapiola ryhmän, maataloille maksamat palovahinkokorvaukset vuosin 2017 – 2020 (Winsure / Cics)

2017	165	5 188 943		61	2 036 419,28		226	7 225 362,06
2018	182	6 697 166		31	970 560,10		213	7 667 725,89
2019	177	7 978 707		16	210 361,91		193	8 189 068,44
2020	165	8 842 208		8	371 621,08		173	9 213 828,72
	689	28 707 023		116	3 588 962,37		805	32 295 985,11

Maatilan omaisuuden ja toiminnan vakuutukset

- Henkilövakuutukset
- Omaisuusvakuutukset
- Irtaimistovakuutukset
- Tuotantoeläimet
- Koneet- ja laitteet
- Toiminnanvakuutukset
- Muut omaisuusryhmät
- Liitännäiselinkeinot
- VAKUUTUKSIEN AJANTASALLA PITÄMINEN!

Kun vahinko on sattunut

- Tieto tapahtumasta hätäpalvelunumeroon, yhteyshenkilölle tai yhtiöön
- JVT töiden käynnistäminen (suojuukset, lämmitykset, kosteudentorjunta)
- Työterveys / riisiryhmä jne.
- Vahinkotarkastus kohteella
- Yhteyshenkilön nimeäminen vakuutusyhtiöstä
- Mahdollinen ennakkorvaus
- Palonsyöntutkinta, jonka suorittaa kohteella pääosin viranomainen
- Tuhoutuneen omaisuuden luettelointi
- Omaisuuserien arvojen määrittäminen
- Vakuutusehtojen mukaiset tulkinnat (alivakuutus, päivänarvo jne.)
- Viranomaisraportit (onnettomuusseloste / Poliisi raportti)
- Kiinnityksen haltian suostumus / mihin korvaus suoritetaan

Kun vahinko on sattunut

- Jatkuuko toiminta?
- Purkusuunnitelma / tarjoukset
- Purkulupa
- Päivänarvonmukainen korvaus
- Suunnittelunohjaus
- Mahdollinen konsulttirakennuttaja / suunnittelijat
- Viranomaisluvut
- Kilpailutukset
- Lisäkorvaukset
- Muutuskustannukset

**Kiitos ja Hyvää tulevaa
satokautta!**